

**МЕТОДИКИ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ НА РІВНІ КРАЇНИ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ В ЕКОНОМІЧНОМУ АНАЛІЗІ**

В статті розглянуто сутність поняття «інвестиційна привабливість країни», проведено порівняльний аналіз їх змісту. Досліджено методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості на рівні країни, які застосовуються у міжнародній практиці. Здійснено систематизацію існуючих методичних підходів до оцінки інвестиційної привабливості країни, що обумовлені певними напрямками дослідження та показниками, що їх представляють. Відповідно до існуючих методик проведено узагальнення існуючих показників та запропоновано використання найбільш поширених, що мають певні переваги та відповідають вимогам часу.

Ключові слова: інвестиційна привабливість країни, інвестиційний клімат, методика оцінки, рейтинг, показники та ознаки оцінки інвестиційної привабливості.

RZAEV G. I., VAKULOVA V. O.
Khmelnitsky National University**METHODS OF ASSESSING INVESTMENT ATTRACTIVENESS AT COUNTRY
LEVEL AND PROSPECTS FOR THEIR USE IN ECONOMIC ANALYSIS**

There was considered the essence of the concept of "investment attractiveness of the country", conducted analysis of their content and identified the main features of the investment attractiveness and their essence in the article. We reviewed the sequence of main stages and determined to analysis of investment attractiveness. We systematized existing methodological approaches to assessing the investment climate, resulting from certain areas of research and indicators that represent them. According to the current procedures it is conducted synthesis of existing indicators and it is suggested the most common use, in accordance to time requirements. It is considered the most common global methodology for assessing the investment attractiveness of the country, such as the ratings Euromoney, Institutional Investor, Transparency International, Business Environment Risk Intelligence (BERI), Moody's Investor Service and methodology of the World Bank Investment Climate Survey (ICS) and others. It is overviewed and systematized the above mentioned methods and ratings of investment appeal of the country and indicators that are used in the analysis of investment climate. It is outlined the prospects for their use.

Key words: country's investment attractiveness, investment climate, methods of assessment, rating, indexes and signs of the rating of investment attractiveness.

Постановка проблеми. Важливою умовою розвитку економіки України є активізація інвестиційного процесу. Інвестиції є необхідними для нарощування темпів виробництва, модернізації економічного комплексу, диверсифікації економіки. Саме тому актуальну роль набуває проблема формування в нашій країні привабливого інвестиційного клімату, який є одним з найважливіших індикаторів розвитку економіки країни. Він формується під впливом економічних, структурно-циклічних, соціальних, історичних, законодавчих та інших умов. Визначення інвестиційної привабливості країни належить до числа складних завдань, розв'язання яких ґрунтується на застосуванні різних підходів. Важливим чинником залучення міжнародних інвестицій є імідж країни на міжнародній арені, її позиція у провідних рейтингових ранжуваннях, досвід інших інвесторів ведення діяльності у країні тощо.

Дослідження доводять, що зростання обсягів іноземного інвестування призводить до підвищення рівня розвитку економіки країни-реципієнта, тому для пожевлення інвестування в Україні актуальним є розгляд всіх внутрішніх та зовнішніх чинників, які формують в сукупності інвестиційне середовище країни та прямо чи опосередковано впливають на готовність іноземних інвесторів вкладати свій капітал в неї. Важливий вплив на інвестиційну привабливість країни здійснює її державна політика щодо залучення іноземних та національних інвестицій, участь країни в системі міжнародних договорів та традиції їх дотримання, ступінь та методи державного втручання в економіку, ефективність роботи державного апарату тощо. Однак неабияке значення має також геополітичне положення країни, її природно-ресурсний потенціал, чисельність населення та інші фактори. Разом з тим відсутність суттєвих структурних зрушень в економіці держави та політична нестабільність негативно впливають на мотивацію вітчизняних, а особливо іноземних інвесторів, щодо здійснення інвестицій в економіку нашої країни. В умовах глобалізації економічний розвиток будь-якої країни тісно пов'язаний з підвищенням її інвестиційної привабливості для іноземних інвесторів. Саме тому, на сьогодні, порівняльний аналіз методик оцінки ефективності інвестиційної привабливості набуває важливого теоретичного та практичного значення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогодні питання оцінки інвестиційної привабливості країни набуває все більшої актуальності, свідченням чого є достатньо велика кількість міжнародних рейтингів, а також публікацій вітчизняних та зарубіжних науковців. Проблеми та чинники формування інвестиційного клімату України, проблеми регіональної специфіки формування інвестиційного клімату, напрями активізації державної політики щодо залучення інвестицій в економіку України, окремі аспекти управління інвестиційною привабливістю досліджували Абрамович І.Є., Ванькович Д., Заволока Ю.М.,

Карпінський Б.А., Носова О.В., Резник Н.П., Пилипенко О.І., Сухінова С.Е., Удалих О.О., Філіпенко А.С. та ін. Найбільш відомими світовими методиками оцінки інвестиційної привабливості країни є рейтинг Institutional Investor, методика Світового Банку Investment Climate Survey, рейтинг Euromoney, The Global Competitiveness Index, Moody's Investors Service, UNCTAD та ін. Дослідження обраної проблематики є досить чисельними, проте існує ряд певних дискусійних питань, які потребують подальшого вивчення, зокрема, на сьогодні не існує єдиного підходу до розуміння самого поняття інвестиційної привабливості і як наслідок, досі не розроблено єдиної методики її оцінки на рівні країни. Саме тому виникає потреба в більш детальному подальшому дослідженні даної проблеми, з метою узагальнення та удосконалення існуючої практики.

Метою дослідження є визначення сутності понять «інвестиційна привабливість країни», порівняльний аналіз методик оцінки інвестиційної привабливості на рівні країни, а також виділення та систематизація основних показників її оцінки. Мета статті досягається шляхом виконання наступних завдань:

- дослідження існуючих теоретичних підходів до розуміння поняття «інвестиційна привабливість країни»;
- систематизація існуючих методичних підходів до оцінки інвестиційної привабливості країни;
- визначення та узагальнення найбільш поширених показників оцінки інвестиційної привабливості країни.

Виклад основного матеріалу дослідження. Оцінка інвестиційної привабливості країни є досить складним процесом дослідження. Як будь-який процес, що обумовлює певну методику оцінки інвестиційної привабливості. Аналіз інвестиційної привабливості слід проводити в декілька етапів. Основними з них є такі: оцінка інвестиційного клімату країни; оцінка та аналіз пріоритетних галузей для інвестування; оцінка та аналіз інвестиційної привабливості регіону; аналіз фінансового потенціалу підприємства, що значно впливає та обумовлює відповідний рівень інвестиційної привабливості галузей, регіону та ін.

Запропоновану методику проведення оцінки інвестиційної привабливості, що представлена відповідними рівнями, а саме на рівні держави, регіону, галузі, підприємства представлено на рис. 1. На кожному з цих рівнів діють відповідні чинники, складові, відповідні ознаки та характеристики, за сукупністю яких оцінюють ступінь інвестиційного привабливості.

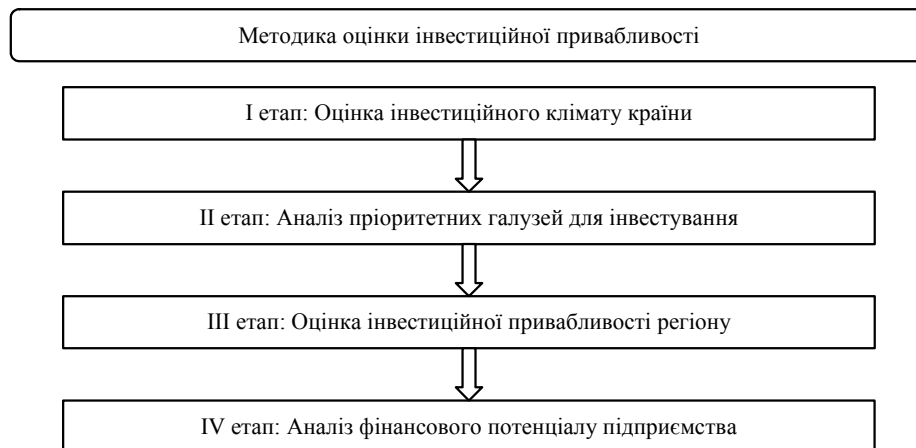

Рис. 1. Етапи аналізу інвестиційної привабливості [9]

Отже, першим етапом при дослідженні інвестиційної привабливості є оцінка інвестиційного клімату країни. Слід зазначити, що на сьогодні в економічній літературі, поняття «інвестиційний клімат» часто замінюють поняттям «інвестиційної привабливості», що на сьогодні немає єдиного підходу до тлумачення даного поняття. Окремі визначення поняття інвестиційної привабливості представлені нами у табл. 1.

За інформацією табл. 1 в цілому можна зауважити, що інвестиційна привабливість цілому представляє собою сукупність політичних, правових, економічних і соціальних умов (факторів, елементів) що забезпечують і сприяють інвестиційній діяльності вітчизняних та зарубіжних інвесторів і відповідно визначають ступінь ризику інвестицій. Крім інвестиційна привабливість представляє узагальнену характеристику сукупності соціальних, економічних, організаційних, правових, політичних, соціокультурних передумов, що визначають привабливість держави для інвестування і є основою формування інвестиційного клімату країни.

Заволока Ю. М. [5, с. 198-199] виділяє наступні ключові фактори інвестиційного клімату країни:

- політико-правові (особливості законодавства, що стосується інвестування, ступінь його стабільності, рівень довіри до країни у світі, загальна політична ситуація, ефективність роботи управлінського апарату та інші) [2, с. 80]. Політичне середовище характеризується такими показниками, як

стабільність політичної системи, частота зміни урядів, наявність/відсутність конфліктів між політичними опонентами, ступінь довіри до влади та ін. В свою чергу правове середовище – наявністю стабільного законодавства, конституційних законів, кодексів, законів, що захищають права власності та права інвесторів, чіткістю та простотою, що передбачає наявність прямої дії і механізмів виконання, а також ефективністю судової системи [11, с. 26];

Таблиця 1

Визначення поняття «інвестиційна привабливість країни» в економічній літературі *

Автор	Інвестиційна привабливість країни
Гончаров А. Б. [3]	сукупність політичних, правових, економічних і соціальних умов, що забезпечують і сприяють інвестиційній діяльності вітчизняних та зарубіжних інвесторів
Денисенко М. П. [4, с. 3]	сукупність політичних, економічних, соціальних, юридичних та інших факторів, що визначають у кінцевому результаті ступінь ризику інвестицій і можливість їхнього ефективного використання
Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. [6]	сукупність політичних, соціальних та економічних чинників, які бере до уваги чужоземний інвестор, приймаючи рішення про здійснення інвестицій
Карпінський Б.А. [7, с. 141]	комплекс політичних, соціальних, інноваційних, інфраструктурних елементів, які наявні на певній території та дають у своєму сумарному прояві синергетичний ефект
Носова О.В. [8, с. 60]	ступінь сприятливості ситуації, що складається в тій чи іншій країні, стосовно інвестицій, що могли б бути зроблені в країну
Райзберг Б.А. [10]	економічні, політичні, фінансові умови, що спричинюють вплив на залучення внутрішніх та зовнішніх інвестицій в економіку країни
Резник Н. П. [11, с. 25]	ступінь сприятливості ситуації, що складається в тій чи іншій країні, для ймовірного надходження інвестицій у цю країну
Сушинова С. Е. [12]	узагальнена характеристика сукупності соціальних, економічних, організаційних, правових, політичних, соціокультурних передумов, що зумовлює привабливість та доцільність інвестування в економіку держави
Удалих О. О. [13]	це узагальнена характеристика сукупності соціальних, економічних, організаційних, правових, політичних, соціокультурних передумов, що визначають привабливість держави для інвестування
Філіпенко А. С. [14]	сукупність об'єктивних і суб'єктивних умов, що характеризують привабливість даного економічного середовища для вітчизняних та зарубіжних інвесторів

* - узагальнено та побудовано авторами

– економічні (економічна стабільність, рівень розвитку інфраструктури, темпи інфляції, послідовність податкової і грошової політики, стабільність і конвертованість національної валюти тощо) [2, с. 80]. Економічні фактори характеризуються динамікою банківської системи, грошово-кредитної сфери, експортно-імпортних операцій, стабільністю національної валюти, рівнем інфляції, станом внутрішнього ринку та його довгостроковим потенціалом, показниками фінансової стабільності, рівнем ресурсної забезпеченості та інвестування, наявністю вільних трудових ресурсів, рівнем їх професійної кваліфікації та вартості тощо [11, с. 26]. Податкова система характеризується рівнем податкового навантаження, розподілом податкового тиску, наявністю податкових стимулів до інвестування. В цілому основною економічною передумовою формування сприятливого інвестиційного клімату є підвищення рівня розвитку продуктивних сил [1, с. 50];

– соціально-культурні (ступінь ринкової свідомості, економічна культура, ділова практика, місцеві звичаї, менталітет та ін.) [2, с. 80]. Соціально-культурні чинники обумовлюють силу впливу окремих економічних факторів, зокрема саме соціально-культурні чинники формують інвестиційну активність населення [1, с. 50].

Серед світових методик оцінки інвестиційної привабливості країни найбільш поширеними є рейтинги Euromoney, Institutional Investor, Transparency International, Business Environment Risk Intelligence (BERI), Moody's Investor Service та методика Світового банку Investment Climate Survey (ICS) та ін.

Рейтинг Euromoney враховує ринкові (40%), політико-економічні 40% та кредитні (20%) показники. Серед політико-економічних критеріїв виділяють політичний ризик, економічне становище та прогноз економічного розвитку [20]. Рейтинг Business Environment Risk Intelligence (BERI) складається на основі наступних показників: рівень політичної стабільності в країні; відношення до закордонних інвесторів; девальвація; платіжний баланс; рівень націоналізації та бюрократизації; можливості реалізації контрактів; рівень заробітної плати; продуктивність та умови праці; ступінь розвиненості інфраструктури [18].

Рейтинг Institutional Investor — це насамперед рейтинг (оцінка) кредитоспроможності країн. Він складається за участю експертів ста провідних міжнародних банків. Такі оцінки робляться кожних півроку за комплексним показником, що враховує різні аспекти і параметри платіжної спроможності та

інвестиційної привабливості 135 країн [22].

Методика Світового Банку Investment Climate Survey передбачає оцінку інвестиційної привабливості за допомогою опитування топ-менеджменту провідних підприємств в країні. Запитання направлені на визначення факторів, які є перепонами для ведення бізнесу в даній країні та наскільки вони є впливовими. Дана методика виділяє наступні групи показників: загальні показники; інфраструктура; фінанси; державна політика та послуги; вирішення спорів та злочинність; потенціал та інновації; трудові відносини [25].

Одним із найбільш впливових рейтингів є рейтинг конкурентоспроможності, який розробляється Інститутом розвитку менеджменту (IMD, Швейцарія). При складанні цього рейтингу оцінюються досягнення країн за чотирма групами факторів конкурентоспроможності, зокрема враховуються: економічні показники; ефективність діяльності уряду; ефективність бізнесу та інфраструктура. Відмінність цього рейтингу полягає в тому, що він аналізує показники для більшості розвинених країн, що дозволяє не викривляти показники рейтингу, як це відбувається при порівнянні високорозвинених економік із найменш розвиненими країнами світу [15].

The Global Competitiveness Index (Індекс глобальної конкурентоспроможності) – це глобальне дослідження та рейтинг країн світу за показником економічної конкурентоспроможності. Він розраховується за методикою всесвітнього економічного форуму (World Economic Forum), заснованою на комбінації загальнодоступних статистичних даних та результатів глобального опитування керівників компаній. Індекс глобальної конкурентоспроможності складається із 113 змінних, які детально характеризують конкурентоспроможність країн світу, які перебувають на різних рівнях економічного розвитку. Сукупність змінних на дві третини складається з результатів глобального опитування керівників компаній (щоб охопити широке коло факторів, що впливають на бізнес-клімат в досліджуваних країнах) та на одну третину з загальнодоступних джерел (статистичні дані і результати досліджень, що здійснюються на регулярній основі міжнародними організаціями). Всі змінні об'єднані в 12 контрольних показників, що визначають національну конкурентоспроможність: якість інститутів, інфраструктура, макроекономічна стабільність, здоров'я і початкова освіта, вища освіта та професійна підготовка, ефективність ринку товарів і послуг, ефективність ринку праці, розвиненість фінансового ринку, рівень технологічного розвитку, розмір внутрішнього ринку, конкурентоспроможність підприємств, інноваційний потенціал [26].

Також відомою міжнародною методикою оцінки інвестиційного клімату є щорічне рейтингове дослідження Doing Business (Ведення бізнесу), яке проводиться в 185 країнах Міжнародною фінансовою корпорацією групи Світового банку. Рейтинг оцінює умови започаткування, ведення і закриття бізнесу у більшості країн світу, базуючись на опитуванні понад 9600 авторитетних експертів із країн, що оцінюються. Індекс рейтингу складається з 10 субіндексів, які відображають регуляторні, фіскальні та ринкові обмеження, що ускладнюють або сприяють веденню бізнесу в країні. Дані субіндекси умовно поділені на 2 типи, що стосуються надійності правових інституцій та складності і затратності регуляторних процедур. До першого типу відносяться субіндекси: отримання кредиту, захист прав інвесторів, виконання зобов'язань по контракту та банкрутство, а до другого – започаткування бізнесу, підключення до мережі електропостачання, реєстрація власності та зовнішня торгівля [19].

Moody's Investors Service є одним із найбільших світових рейтингових агентств, яке оперує 32 рейтинговими системами. Компанія оцінює кредитний рейтинг позичальників за стандартизованою шкалою, та надає оцінки, що відповідають 12 рівням, які використовуються для прийняття інвестиційних та спекулятивних рішень. Moody's Investors Service визначає інвестиційну привабливість країни на основі таких показників: передісторія й історія емітента; промисловість/секторна тенденція; національне політичне і регулятивне середовище; якість управління, досвід, послужний список, і ставлення до ризику; структура управління; основні операційні та конкурентні позиції; корпоративна стратегія і філософія; структура боргу; фінансове становище і джерела ліквідності [16]. Іншою впливовою компанією, що займається аналітичними дослідженнями фінансового ринку, є Standard & Poor's. Довгострокові кредитні рейтинги Standard & Poor's оцінюють здатність емітента дотримуватися своїх боргових зобов'язань. Рейтингові оцінки позначаються літерами: від найвищої оцінки AAA (виключно надійні емітенти) до оцінки D (емітенти, які оголошують про дефолт). Показниками, які застосовує дане агентство при оцінці інвестиційної привабливості, є: прозорість і відкритість інформації, бюджетування, довгострокове планування капіталовкладень і фінансове планування, управління доходами і витратами, управління боргом, управління грошовими засобами і ліквідністю, прозорість політико-управлінської системи, управління зовнішніми ризиками [17].

Фонд Heritage аналізує інвестиційну привабливість країни, застосовуючи індекс економічної свободи. Цей показник розраховується як середнє арифметичне з десяти оцінок, серед них виділяють наступні групи: торгова політика; фіскальна дисципліна; втручання уряду; монетарна політика; іноземні інвестиції; банки; зарплата/ціни; права власності; регулювання; тіньова економіка. У загальному для розрахунку кінцевого індексу використовується близько 50 показників. Кожній групі чинників на основі розрахованих показників присвоюється оцінка від 1 до 5 (1 означає найвищу відповідність чиннику або групі економічної свободи, а 5 – навпаки, найнижчу). Середнє арифметичне цих оцінок і є індексом економічної свободи, який дає нам підстави оцінювати й інвестиційний клімат країни [21].

Для оцінки інвестиційної привабливості країни UNCTAD (організація з досліджень зарубіжного інвестування) пропонує використовувати два показники, які характеризують позиції різних країн на світовому ринку інвестицій. Перший показник має назву «індекс фактичного становища по ввезенню інвестицій» (ІФС), який розраховується як співвідношення частки країни-реципієнта в обсягах світових іноземних інвестицій до її частки у світовому ВВП. Другий показник називається «індекс потенціалу по ввезенню інвестицій» (ІП) і розраховується на основі середнього арифметичного значення восьми показників для даної країни: темпу росту ВВП; ВВП на душу населення; частки експорту у ВВП; кількості телефонних ліній на 1000 жителів; комерційного енерговикористання на душу населення; частки витрат на науково-дослідні та експериментально-конструкторські розробки у ВВП; частки студентів вузів у загальній чисельності вузів; політичного та комерційного ризику країни [24].

Вищезазначені методики та рейтинги оцінки інвестиційної привабливості країни та показники, які використовують при аналізі інвестиційного клімату країни узагальнено та систематизовано в табл. 2.

Таблиця 2

Методики та показники оцінки інвестиційної привабливості країни за міжнародною практикою *

Методики (рейтинги)	Рейтинг Business Environment Risk Index (BERI) (Індекс Ризику Ділового Середовища) [18]	Методика Світового банку Investment Climate Survey (Огляд Світового Клімату) [23]	Рейтинг Euromoney [20]	The Global Competitiveness Index (Індекс глобальної конкурентоспроможності) [25]	Standard & Poors Rating Services [17]	World Bank Group (Група організацій Світового банку) [26]	Moody's Investors Service [16]	Фонд Heritage (Індекс економічної свободи) [21]	Рейтинг Doing Business (Рейтинг Ведення Бізнесу) [19]	Рейтинг Інституту розвитку менеджменту [15]	UNCTAD (організація з досліджень зарубіжного інвестування) [24]
Показники											
1. Політико-економічні фактори	+	+	+		+		+			+	
2. Розвиток та економічне зростання	+		+	+			+				+
3. Фінансово-кредитні можливості країни	+	+	+		+	+	+	+	+		
4. Можливість та перспективи ведення бізнесу	+	+		+		+		+	+	+	
5. Трудові та соціальні перспективи	+	+		+		+		+			+
- освіта та професійна підготовка				+							+
- здоров'я				+							
- рівень заробітної плати	+							+			
- продуктивність праці	+										
6. Характеристика ринкової оцінки діяльності підприємства		+					+	+			
7. Інфраструктура та будівництво		+		+		+			+	+	+
8. Нормативно-законодавче регулювання	+							+	+	+	
9. Зовнішньоекономічна діяльність			+		+	+		+	+		+
10. Ефективність функціонування за ринкових умов				+							
11. Криміногенна ситуація		+									
12. Прозорість та відкритість інформації					+						
13. Тіньова економіка								+			

* - згруповано та узагальнено автором.

За інформацією табл. 2, доцільно зауважити, що більшість методик оцінки інвестиційної привабливості країни, під час досліджень враховують її фінансові-кредитні можливості. Основними з них є такі: Рейтинг Business Environment Risk Index, Методика Світового банку Investment Climate Survey, Рейтинг Euromoney, Standard & Poors Rating Services, Рейтинг Doing Business та ін. Можливість та перспективи

ведення бізнесу доцільно досліджувати за такими методиками: The Global Competitiveness Index, World Bank Group, Фонд Heritage, Рейтинг Doing Business, Рейтинг Інституту розвитку менеджменту, Рейтинг Business Environment Risk Index та ін. Політико-економічні фактори представлено в таких методиках: Рейтинг Euromoney, Рейтинг Business Environment Risk Index, Moodys Investors Service, Standard & Poors Rating Services, Рейтинг Інституту розвитку менеджменту, Методика Світового банку Investment Climate Survey. Розвиненість інфраструктури та будівництва аналізується за такими методиками: Методика Світового банку Investment Climate Survey, The Global Competitiveness Index, World Bank Group, Рейтинг Doing Business, Рейтинг Інституту розвитку менеджменту, UNCTAD.

Близько половини рейтингів аналізують такі показники як: розвиток та економічне зростання (Рейтинг Euromoney, The Global Competitiveness Index, Moodys Investors Service, UNCTAD та ін.), зовнішньоекономічну діяльність (Standard & Poors Rating Services, World Bank Group, Фонд Heritage, Рейтинг Doing Business та ін.), трудові та соціальні перспективи держави, зокрема Індекс Глобальної конкурентоспроможності зосереджує увагу на освіті, професійній підготовці та здоров'ї населення, а Методика бальної оцінки Міжнародного банку та Рейтинг Business Environment Risk Index – на рівні заробітної плати та продуктивності праці. Менш поширеними є дослідження нормативно-законодавчого регулювання (Рейтинг Business Environment Risk Index, Фонд Heritage, Рейтинг Doing Business, Рейтинг Інституту розвитку менеджменту) та характеристики ринкової оцінки діяльності підприємства (Методика Світового банку Investment Climate Survey, Moodys Investors Service, Фонд Heritage). Криміногенну ситуацію в країні під час оцінки інвестиційної привабливості враховує лише Методика Світового банку Investment Climate Survey, прозорість та відкритість інформації – Standard & Poors Rating Services, ефективність функціонування за ринкових умов аналізує Індекс глобальної конкурентоспроможності, а Фонд Heritage, розраховуючи Індекс економічної свободи враховує такий фактор, як тіньова економіка. Таким чином, слід зауважити, що кожна методика або ж рейтинг даючи оцінку інвестиційній привабливості країни керується різноманітними факторами, проте більшість з них є однаковими. Саме тому можна стверджувати, що вони є найефективнішими та найрезультативнішими під час аналізу інвестиційного клімату.

Висновки. Узагальнюючи та підсумовуючи отримані результати, слід відмітити, що не дивлячись на велику кількість методичних підходів оцінки інвестиційної привабливості країни, такої методики, яка дозволяла б об'єктивно за допомогою математичних методів оцінити загальну інвестиційну ситуацію в державі і окремі чинники, що впливають на неї, на сьогодні не існує. На сьогодні не існує єдиної методики, за допомогою якої можна було б на основі економічних, політичних, нормативно-правових, соціальних та інших оцінок визначити рівень інвестиційної привабливості на рівні країни. Саме тому, на наш погляд, для визначення інвестиційної привабливості, для отримання об'єктивного результату, необхідно проводити аналіз шляхом використання декількох методик, які доповнюють одна другу і відповідно дали змогу комплексно оцінити інвестиційну привабливість за рядом обраних характеристик.

Підсумовуючи результати дослідження, доцільно відзначити, що аналіз інвестиційної привабливості на рівні країни повинен відповідати наступним вимогам:

- включати економічні, політичні, соціальні та ін. показники, які дають можливість адекватно оцінити доцільність вкладення інвестицій в ту чи іншу країну;
- використовувати достовірну інформацію щодо оцінки інвестиційної привабливості країни (показники повинні ґрунтуватись на статистичній інформації);
- містити оптимальну кількість різнопланових абсолютних та відносних показників, які взаємодоповнюють один одного та дають змогу найбільш точно оцінити інвестиційну привабливість.

Варто зазначити, що подальші дослідження щодо інвестиційної привабливості країни слід спрямувати на розробку методики, яка б комплексно оцінила інвестиційну привабливість країни, враховуючи широке коло показників та нівелюючи при цьому вплив малоефективних чинників.

Література

1. Абрамович І.Е. Напрями активізації державної політики щодо залучення інвестицій в економіку України / І.Е. Абрамович // Економіка та держава. – 2007. – № 3. – С. 49–51.
2. Ванькович Д. Інвестиційний клімат в Україні та шляхи його поліпшення: економіко-правовий аспект / Д. Ванькович, Н. Демчишак // Економіст. – 2007. – № 4. – С. 79–81.
3. Гончаров А. Б. Інвестування : навч. посібн. / А. Б. Гончаров. – Х. : ІНЖЕК, 2004. – 240 с.
4. Денисенко М.П. Інвестиції в трансформаційній економіці / М.П. Денисенко // Будівництво України. – 2005. – № 7. – С. 2–7.
5. Заволока Ю. М. Методичні підходи до формування інвестиційного клімату держави [Електронний ресурс] / Ю. М.Заволока // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – 2013. – № 1(1). – С. 196–202.
6. Загородній А. Г. Фінансово-економічний словник / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк. – К. : Знання, 2007. – 1072 с.
7. Карпінський Б.А. Інвестиційний клімат України / Б.А. Карпінський // Фінанси України. – 2001. – №7 – С. 139–148.

8. Носова О.В. Інвестиційний клімат в Україні: основні напрями поліпшення / О.В. Носова // Стратегічні пріоритети: науково-аналітичний щоквартальний збірник / Національний інститут стратегічних спостережень. – 2008. – № 1(6). – С. 59–65.
9. Пилипенко О.І. Методика аналізу інвестиційної привабливості підприємства: макро- і мікроекономічний аспекти [Електронний ресурс] / О.І. Пилипенко. – Режим доступу : <http://zsas.zhitomir.org>.
10. Райзберг Б.А. Современный экономический словарь / Б.А. Райзберг, Л.Ш. Лозовский, Е.Б. Стародубцева. – М. : Инфра-М, 1997. – С. 395.
11. Резник Н.П. Чинники формування інвестиційного клімату / Н.П. Резник // Інвестиційні пріоритети епохи глобалізації: вплив на національну економіку та окремих бізнес : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – Дніпропетровськ, 2008. – Т. 1. – С. 25–27.
12. Сушинова С.Е. Региональная специфика инвестиционного климата / Сушинова С.Е. – Изд-во ВолГУ, 2004. – 82 с.
13. Удалих О.О. Управління інвестиційною діяльністю промислового підприємства : навч. посіб. / О. О. Удалих. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 292 с.
14. Філіпенко А.С. Міжнародні економічні відносини: історія : підруч. / А.С. Філіпенко. – К. : Либідь, 2006. – 392 с.
15. Інститут розвитку менеджменту (IMD) [Електронний ресурс] : офіційний сайт. – Режим доступу : <http://www.imd.org/>
16. Офіційний сайт рейтингового агентства «Moody's» [Електронний ресурс] : офіційний сайт. – Режим доступу : <http://moody's.ru/>.
17. Офіційний сайт рейтингового агентства «Standard & Poor's» [Електронний ресурс] : офіційний сайт. – Режим доступу : <http://www.standardandpoors.ru/>.
18. Business Environment Risk Intelligence [Електронний ресурс] : офіційний сайт. – Режим доступу : <http://www.beri.com>
19. Doing Business [Електронний ресурс] : офіційний сайт. – Режим доступу : <http://www.doingbusiness.org>
20. Euromoney [Електронний ресурс] : офіційний сайт. – Режим доступу : <http://www.euromoney.com>
21. Heritage Foundation [Електронний ресурс] : офіційний сайт. – Режим доступу : <http://www.index.heritage.org>.
22. Institutional Investor [Електронний ресурс] : офіційний сайт. – Режим доступу : <http://www.institutionalinvestor.com/>
23. Investment Climate Surveys [Електронний ресурс] : офіційний сайт. – Режим доступу : <http://rru/worldbank.org/InvestmentClimate>
24. UNCTAD [Електронний ресурс] : офіційний сайт. – Режим доступу : <http://www.standardandpoors.ru/>.
25. World Bank [Електронний ресурс] : офіційний сайт. – Режим доступу : <http://www.worldbank.org/>
26. World Economic Forum [Електронний ресурс] : офіційний сайт. – Режим доступу : <http://reports.weforum.org/global-competitiveness>

Надійшла 19.05.2016; стаття прорецензована редакційною колегією